

ספר

ירה למועדים

סוכות

שיעורי הלכה ועיון
בעניני חג הסוכות

מאת

מורינו ראש הישיבה

הגאון רבי **ירוחם אלשין** שליט"א

שנאמרו בהאי בי אולפנא רבתא
בית מדרש גבוה

חודש אלול, שובו בנים שוכבים [תשע"ו] לפ"ק
ליקוואוד יצ"ו

ירח למועדים

© copyright
כל הזכויות שמורות

יו"ל ע"י
מערכת 'ירח למועדים'
c/o Y.S. Olshin
665 Princeton Ave. #203
Lakewood NJ 08701
732-850-1878

חברי המערכת:
הרב מנחם סאוויץ'
הרב משה גרוען
הרב יעקב צאלער
הרב משה טביה ווינער
הרב חיים טננבוים
הרב חיים יהושע הלוי שארר
הרב ישראל שרגא אלשין
הרב מאיר גרוען

עריכה: הרב משה גרוען
908-692-4557

עימוד ועיצוב,
הדפסה וכריכה:

62 Arons Hill • Lakewood, NJ 08701
PH 732.905.0091 • FAX 732.905.0081

קמ	עשרה המאכלים בעבודה
קכ	עשרה המאכלים על שבעה
קכא	עשרה המאכלים על שבעה
קכב	עשרה המאכלים על שבעה
קכג	עשרה המאכלים על שבעה
קכד	עשרה המאכלים על שבעה
קכה	עשרה המאכלים על שבעה
קכז	עשרה המאכלים על שבעה
קכח	עשרה המאכלים על שבעה
קכט	עשרה המאכלים על שבעה
קל	עשרה המאכלים על שבעה

שיעורי הסוכה

ת	עשרה המאכלים על שבעה
תא	עשרה המאכלים על שבעה
תב	עשרה המאכלים על שבעה
תג	עשרה המאכלים על שבעה
תד	עשרה המאכלים על שבעה
תה	עשרה המאכלים על שבעה
תו	עשרה המאכלים על שבעה
תז	עשרה המאכלים על שבעה
תח	עשרה המאכלים על שבעה
תט	עשרה המאכלים על שבעה
תק	עשרה המאכלים על שבעה

סגך הסוכה

תקא	עשרה המאכלים על שבעה
תקב	עשרה המאכלים על שבעה
תקג	עשרה המאכלים על שבעה
תקד	עשרה המאכלים על שבעה
תקה	עשרה המאכלים על שבעה
תקו	עשרה המאכלים על שבעה
תקז	עשרה המאכלים על שבעה
תקח	עשרה המאכלים על שבעה
תקט	עשרה המאכלים על שבעה
תקל	עשרה המאכלים על שבעה

רשת הסוכה

תקא	עשרה המאכלים על שבעה
תקב	עשרה המאכלים על שבעה
תקג	עשרה המאכלים על שבעה
תקד	עשרה המאכלים על שבעה
תקה	עשרה המאכלים על שבעה
תקו	עשרה המאכלים על שבעה
תקז	עשרה המאכלים על שבעה
תקח	עשרה המאכלים על שבעה
תקט	עשרה המאכלים על שבעה
תקל	עשרה המאכלים על שבעה

ברכת הלולב

סימן מ	ברכת שהחיינו על מצות נטילת לולב
סימן מא	ברכת שהחיינו על הלולב כל שבעה
סימן מב	המסיק כדיבור קודם שנבר ליטול כל הדי' מינים
סימן מג	ברכה על הדי' מינים עובר לעשייתן
סימן מד	נוסח ברכת 'על נטילת לולב' על כל הדי' מינים
סימן מה	נענועים בשעת ברכה וכשעת קריאת ההלל

מצות נטילת ד' מינים

סימן מו	די' מינים מעכבין זה את זה
סימן מז	איטד הלולב למי'ד לולב אין עריך אנד
סימן מח	נטל לולב בלילה והחזיק בו עד אחר הגין החמה
סימן מט	ליטול אתרוג מהדרד אחר שכבר נטל אתרוג כשר
סימן נ	מהג אנשי ירושלים ליטול הלולב כל היום
סימן נא	מצות חינוך בדי' מינים כשרים

אריבעת המינים

סימן נב	שיעור ג' טפחים בלולב וטפח כדי לענע בו
סימן נג	לולב היבש - הידור מצוה לכתחילה וכדיעבד
סימן נד	פסולי לולב משום 'הדר' והידור מצוה
סימן נה	לולב היבש וציעין שאין מעכבין את המילה
סימן נו	כל תוסף בדי' מינים

מצות הקהל

סימן נז	מצות הקהל - ותשלומין למצות הקהל
סימן נח	קריאת המלך פרשת הקהל בשיבה

ישיבה בסוכה במקום שהוא למוטה מעשרה

והיה שם העמוד לישיב בו חזו להחזק
דלא כדעת המור

א) כגון המחנה וכו' מל"ג פ"ו ח"ל היטה
מזוה מעשרה וחקק בה להשלימה

למטה ויש בחקק שיעור הכשר סוכה, אם
אין בין חקק למוטל שלשה טפחים כשרה,

יש בניהם שלשה טפחים פסולה, עכ"ל.
הקורו בנתי' סוכה ה' ה' ה' היטה פחותה

ממשה טפחים וחקק בה כדי להשלימה
למטה, אם יש חספת חקק ולמוטל שלשה

טפחים פסולה, פחות משלשה טפחים
כשרה, ע"כ ופירושו דע"י החקיקה יש

למטה שיעור פשרה בנבנה, ולענין הדפנות,
כל שאין שלשה טפחים בין החקק להדפנות,

כשרה חזן לחד הל"מ כמו שפירש רש"י
וב"י ד"ס פ"ה, ופ"ן לעיל (פי' כ"ג) משנ"מ
בפ"ה א.

המדינות המחנה וכגון לטון כשרה,
דחקק המגן אברהם (פ"ק)

מ"ל בשם אפ"ו חזן חקק, אבל העור
כגון חוקק חזן חקק, אבל חזן חקק

ליכא מחנה כלל עכ"ל פי דמלשון המחנה
דכגון כשרה' מחנה דמכשיר לישיב אפ"ו

במקום שחזן לחקק, וזהו דלא כדעת המור
(פי' מל"ג) שכגון כשרה' בנתי' היטה

מזוה מעשרה וחקק בה להשלימה לעשרה,
יש בחקק שיעור הכשר סוכה, אם אין בין

חקק למוטל שלשה טפחים, כשרה כחזן
החקק, יש בניהם שלשה, פסולה, עכ"ל.
הרי שדקדק העור לומר דכשרה רק בחזן
החקק ולא חזן לחקק.

דעת המחנה הייתה ליתא דבנה בה
אצטבא דכשרה כל הסוכה

ב) וכגון ביאר המחנה בניה יוסף טעם
שיטתו להכשיר לישיב חזן לחקק, ואלא

כדעת המור, דהקשה שם על העור מה"ל
ויסוד רבינו דלא מכשרין אלא בחזן חקק

אבל לא חזן לחקק, ואפ"י דדע"י דלא
שנא בחיבה גבוהה עשרים ובהו בו

אצטבא ה' ה' ה', דמכשיר רש"י (ד"ס פ"ה)
אפ"ו מן האצטבא והל"ה, עכ"ל.

ביאור הדברים, דאיתא בנתי' (פ"ה) היטה
גבוהה מעשרים אמה וזנה בה

אצטבא כנגד דופן האמצעי על פני חלה,
יש בה הכשר סוכה, כשרה, ע"כ, וכגון

רש"י (ד"ס פ"ה) ח"ל, כשרה על הסוכה,
שיש לה שלש דפנות, ודאי הבשר בינה

אפ"ו מן האצטבא וה"א, דמנין חללה
מראש האצטבא וכו', והמריץ לקמן (פי'

ה) פסל היוצא מן הסוכה נידון כסוכה
וכו', הלכך כל הסוכה כמות שהיא גדולה

כשרה, עכ"ל. הרי שכתב רש"י דגם חזן
להאצטבא כשרה מדין פסל היוצא מן

הסוכה וכן פסק העור ופי' מל"ג, ולפי"ו
הנה סכ"י על העור, מאי שנא כנדוד"ד
לכ"י חקק שלא העיר לישיב במקום שחזן

לחקק, מדין פסל היוצא מן הסוכה, ומחמת
קושיא זו פסק בשולחני הערוך שלא כדעת

המור, דדומה לישיב חזן למקום החקק,
מדין פסל היוצא מן הסוכה.

אך לפי"ו קשה בלחמת על העור קושיא
סכ"י, מדוע פסק שאין לישיב חזן

למקום החקק, מאי שנא מהיהוה דגנה בה
אצטבא דדומה לישיב בכל הסוכה מדין פסל

היוצא מן הסוכה, ופי"ב.

וה"י תב"ח דליכא בחיבה עשרה למקום
שיחזן לחקק

ג) וידין הכ"ס ח"ל, ולא קשה מיד,
דשאני התם דאיכא בחיבות, וסכך

למטה מעשרים לא היו סכך פסול, דאפי'
כסל אלא מחמת גבוה, הילכך כיון דמקלמו

כגון חזן נידון כפסל היוצא מן הסוכה
הדין כסוכה, דכתב הר"ש (פי' ב"ג) אבל

הנה דבין חקק למוטל אין יש בחיבה
מדין חזן שם סוכה, עכ"ל.

הרי שחזן הכ"ס דלא שיך להכשיר
המקום שחזן לחקק מדין פסל היוצא

מן הסוכה, כי אין שם מחיבה עשרה,
דלא דמועלת הדופן כלפי מקום החקק,

היינו דמדין לגוד חשיבין שהדופן מקורב
אל מקום החקק (כמובא בס' הג"ל כגון ר"א

מן ספר ופ"ג, ולהלן כגון מהר"ח), אבל לא
סוכה ע"י המקום שחזן לחקק, כי שם

מן הסוכה, כי דין פסל היוצא מן הסוכה
אינו מועיל להכשיר מקום שאין בו הכשר
מחיבה.

ולפי"ו יש לחמתו על המחנה חזן מדינה
בלחמת חזן לחקק להיהוה דגנה בה

אצטבא, הרי שפיר חילק הכ"ס דהכא
ליכא שיעור הכשר מחילה במקום שחזן

לחקק, ופי"ב.

דברי המכתם והמאיר דדומה לישיב חזן
לחקק מדין לבד

ד) וגרסה ליישב שיטת המחנה, דהקדס
מה שפ"ו כנסר המכתם, שכגון קדס

וכגון כחידושו של הכ"י דמומר לישיב חזן
לחקק, אך כתב בה חידוש יומר גדול

מהכ"י, דנחמילת דכרוו פתח וכגון כשם
י"א דלא צעין שיעור זע"ו בחזן חקק,

כי המקום שחזן לחקק מצטרף לשיעור
הכשר סוכה, ודלא כדעת רש"י ור"ן ג"א

דכגרי דנעין שיעור זע"ו בחזן חקק,
וכמו שנחזר לעיל (פי' כ"ג).

אך שוב כתב המכתם בזה"ל, ואפ"ו מאן
דלמר (רש"י ור"ן ג"א) דנעין בחזן

החקק שיעור סוכה, מודה דכשרה אפ"ו
חזן לחקק בלחמה פחות משלשה, דכ"ב

דפי, עכ"ל. הרי שכתב כפסק הכ"י דומה
לישיב חזן לחקק, אך לא מעמיה, אלא

דגם בלא דינא דפסל היוצא מן הסוכה יש
להכשיר אותו מקום, והיינו מדין אבוד.

ואפ"ו לדעת הראשונים הג"ל דס"ל דנעין
שיעור זע"ו בחזן חקק עצמו, ואין לנרף

המקום שחזן לחקק לשיעור הכשר סוכה,
מ"מ מודים דכשם כגון שיעור הכשר סוכה